

A A b c ... f ff ... s ss sz ...
x y z. ä ö j ij. Jesus. A B C
... X Y Z. Å...

1700-1829 78 Hzac

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Underv.

ABC-böck.

Finska

1700-1829

Årens Wiklund

ABC-bok

A a
B b C c D d
E e F f
G g H h I i

K k L l M m N n O o P p Q q R r S s T t

U u V v W w X x Y y Z z.

ā ō ī ſ. I E I u s.

u b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z. ā. ō.

A b c d e f f f g h i j k l m n o p q r r r s s s s t t t t u v w x y z. Vocales.

a e i o u. ā ō ī ſ y.
Confonantes.

b e d f g h e l m n p q r s t r z.

A b c d e f f g h i j k l m

HERRAN Rucous.

Sä meidän joca olet
Taiwais. Pyhitetty
olecon sinun Nimes.
Lähes tulcon sinun Walda-
cundas. Olcon sinun Tab-
tos, niin Maasa, cuin Tai-
waisa. Anna meille tänä-
päi.

päiwänä meidän joca päi-
wäinen Leipäm. Ja anna
meille meidän Syndimme
anderi, niin kuin mekin an-
deri annam meidän wel-
wollistem. Ja älä johdata
meitä kiusauren. Mutta
päästä meitä pahasta. Sil-
lä sinun on Waldacunda,
ja Wojma ja Tunnia,
ijancaiciksiest, Amen.

Ufcon Tunnistus.

Minä ufcon Jumalan päälle,
Isän Caicikwaldian Tai-
wan ja Maan Luojan.

Ja

Ja minä uscon Jesuren Chris-
turen päälle, hänen ainoan Poi-
caus meidän Herram. Joca si-
fis Pyhästä Hengestä, synty
Neikeystä Mariasta. Vinattin
Pontius Pilaturen wallan alla,
Ristin päälle naulittin, cuole-
tettin ja haudattin. Ulas astut
Helwettin, colmandena päiwä-
nä nousi ylös Cuolluista. Astui
ylös Taimasen, istu Isän Ju-
malan Caicfiwaldian oikialla
Kädellä. Sielä on tulewa duo-
mikeman eläwitä ja cuolluita.

Minä uscon Pyhän Hengen
päälle. Nhden pyhän Christillis-
sen Seura cunnan, pyhain Jh-
misten yhteyden, Syndein an-
deytsaamisen, Ruummin ylös
nousemisen, Ja ijancaicfisen
Elämän, Amen.

Jumalan Kommeneen Käsky Sanat.

Ensimmäinen.

Ei sinun pidä pitämän wieraita jumalita, minun edesänt.

Toinen.

Ei sinun pidä turhan lausuman sinun **HERRAS** Jumalas Nime, sillä ei **HERRA** pidä händä rangaisemata, joca hänen Nimens turhan lausu.

Colmas.

Muista ettäs pyhität Lepo päivän.

Neljäs.

Connioita sinun **Isäs** ja **Nitis**, ettäs menestyisit ja olisit pitkäikäinen Maan päällä.

Wijdes.

Ei sinun pida tappaman.

Cuudes.

Ei sinun pida huorin tekemän.

Seizemäs.

Ei sinun pida warastaman.

Cahderas.

Ei sinun pida wäärä Tobistusta sanoman sinun Lähimmäistäs vastaan.

Rhderäs.

Ei sinun pida pyytämän sinun Lähimmäises huonetta.

Rymmenes.

Ei sinun pida himoigeman sinun Lähimmäises Emendata, eikä hänen Palweliatans, Wijsans, eikä Corjans, eikä Juhans, taikka muuta kuin hänen omansa on.

Caion

**Caicki Käskyfanat suljetan
näihin sanoin:**

Sinun pitä racastaman sinun Herttas
Jumalatas caikesta sinun sydämmestäs, ja
caikesta sinun Sielustas, ja caikesta sinun
mielestäs, ja caikesta sinun Voimastas, ja
sinun pitä racastaman sinun Lähimmäistäs
nijneuin ihes.

Se luonnollinen Laki sano: caicki mitä te
tahdotta, että Ihmiset pitä teille tekemän,
nijn te myös tehkät heillen. Pelkä Juma-
lata ja pidä hänen Käskyns: Sillä sitä tule
caickein Ihmisten tehdä.

Casten Sacramenti.

MEngät rlos caickeen Mail-
maan, ja saarnateat Ewan-
geliumi caikille Luoduille.

Joca usco ja Castetan, se tule au-
tuari, mutta joca eij usco, se cadote-
tan; Minulle on annettu caicki woi-
ma

ma Taiwan ja Maasa: Mengät
 siis ja opettacat caickia Cansoja, ja
 Castacat heitä Nimeen Tsan, ja
 Bojan, ja Vyhan Hengen. Ja o-
 pettacat heitä pitämän caickia, mi-
 tä mind olen teillen käskenyt. Ja
 cago mind olenteidän cansan (ja ty-
 fönän) joca päivä, mail man loppun
 asti. Ellei jocu tule syndynesi Be-
 bestä ja Hengestä, eij hän taida Tai-
 wan waldacundaan sisälle tulla.

Se cuin on syndynyt Lihasta, se
 on Liha, ja se cuin on syndynyt Hen-
 gestä, se on Hengi.

SEKran Ehtollinen.

MEidän SEKRA JESUS
 Kristus sind Nöndä jona Hän
 petettiin, ottei Letwan, kuitti, mur-
 si, ja annoi Opetuslastens, ja sa-
 noi; Ottacat ja swöfät, tämä on
 Mi.

Minun Ruummin, joca teidän ebe-
stän ulos annetan, se tehtät te Mi-
nun muistoreni.

Samallamuoto Ehtollisen jälkeen,
otti Hän myös Calcin, kiitti, annoi
heille, ja sanoi: Ottacat ja juocat
tästä caicki, tämä on Uuden Testa-
mentin Calci Minun Beresäni,
joca teidän ja monen tähden ulos-
muodatetan Synbein Anderi anda-
miferi, se tehtät te, niin usein cuin
te juotta, Minun muistoreni.

Ruoca Lugut.

Slickein Silmät wartioizewat sinun
päälles Herrä, ja sinä annat heil-
le Ruan oisjalta ajalla. Sinä awat sinun
Kätes, ja rawiset jocaiken Hengen mielen
nouteri sinun hywästi sunaurellas. Cum-
nia olcon Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen:
Nijncuin Allusta on ollut, ja nyt ja aina
ijancaickisesta niin ijancaickisehen, Amen.

Isä meidän joca olet Taimais, &c.

Ru

Rucoilcam.

Herra Jumala Tairvallinen Isä, suna
meitä ja näitä sinun Lahjojas, jotka
meille Ruummin rawinnori armolifesti suo-
nut olet. Ja anna sinun pyhä Armos, että
me cohtullifesti, ja ilman sinun Mieses ri-
coreta niitä nautigisim ja tygöm ottaisim:
Sinun Poicas Jesuren Christuren meidän
Herram cautta, Amen.

Kiitos Ruan jälken.

Rittäkäni Herra, sillä hän on andias,
ja hänen Lauviudens ulottu ijancaicki-
fest, joca Ruan anda jocaizen Hengen, joca
Eläinden rawindons anda, ja Cor-
pin poijllen joca händä aurens huutawat.
Eunnia oleon Isälle ja Pojalle ja Pyhä-
le Hengelle. x.

Isä meidän joca olet Tairvais, x.

Rucoilcam.

Minä kitan sinua racas Tairvallinen
Isä, Jesuren Christuren meidän
Herram cautta, caickein sinun Hywäin-
tecois

tecois edestä, ja lijatengin näiden sinun
 Lahjais edestä, jotta me nyt sinun Laupiude-
 stas nautinnet olem, ja rucoilem sinun
 pyhä Armos, että nijncuin Ruuminis on
 Rawinnonsa saanut, mahdais myös Sielu
 sinun pyhän Sanas cansa aina wirwotetu-
 xi tulla. Saman sinun, &c.

Namu-Rucouret.

Sinun pyhän Nimees sinä Kristin
 naulittu HERa Jesu Christe mi-
 nä nyt ylös nousen, sinä joca minun callilla
 Werelläs lunastit, sinä minua tänäpä
 ja joca hetki hallitse, auta, warjele, su-
 na, ja anna hywä onni ja Jumalinen me-
 no, minun asioisani ja töisäni, että minun
 Elämän ja Wirwotuxen, sinun Rytorexes
 ja Cuniarex tulis, wahwista minua myös
 caickin hywin Toihin tänäpä ja jocapäi-
 wä, ja tämän onettoman Elämän perästä,
 johdata minua ijancatkeiseen, Elämän, A-
 men.

Minä kiitän sinua, minun Tairwallinen
 Isän Jesuren Christuxen sinun rackan
 Poicas cautta, että minun tänä Ydnä cai-
 festa waarasta ja wahingosta armollisest war-
 jellut

jellut olet. Ja rucoilen sinua, ettäs myös
 Tänäpäiwän warjelisti minua caikesta syn-
 nistä ja pahudesta, että minun Elämäni
 ja caicki minun Työni mahdais sinulle kel-
 wata, sillä minä annan iseni, Sielun ja
 Ruummin, ja caicki tyyni cuin minulla on,
 sinun halbus ja huomus, sinun pyhät Enge-
 lis oleon minun canßani, ja älkän cubun-
 gan minusta luopuco, ettei se paha wiholli-
 nen Perkele minusta mitäkän woittaisi, Am.

Ehto-Rucouret.

Minä kiitän sinua, minun Tairwal-
 linen Isän JESUren Christuren
 Amun raekan Poicas cautta, ettäs minun
 tänäpäiwänä niin armollisest warjellut olet.
 Ja rucoilen sinua, ettäs minulle anderi
 annaisit caicki minun Syndini, joilla minä
 Tänäpäin sinun mieles riekonut olen, ja et-
 täs myös Tänä Yönä minua Armollisest
 warjella ja minusta murhen pitä tahdoisit:
 Sillä minä annan iseni, Ruummin ja Sie-
 lun ja caicki cuin minulla on sinun huomus
 ja käsis. Sinun pyhät Engelis oleon minun
 canßani, ja älkän cubungan minusta luo-
 puco, ettei se paha wihamies Perkele mi-
 nusta mitäkän woittaisi, Amen.

Wälwo HERRa racas Taiwallinen
 Jsa meidän ylikem, ja warjele mei-
 tä sildä cawalalda Kiufajalda, joca aina
 ymbäri käyi, ekein fetä hän sais ylös miel-
 lä: Anna meille Armojas, että me wah-
 walla uscolla miehullisesti händä wastan-
 feisoisim, ja tänä Ydnä sinun pyhän war-
 jelures alla murhetoinna lepäisimme, sinun
 rackan Poicas Jesuren Christuren meidän
 HERRa cautta, Amen.

Nri wäbä Lasten Rucous.

SERRA Jumala Taiwallinen Jsa,
 me rucoilem sinua sinun rackan Poi-
 cas Jesuren Christuren tähden, Lainna meil-
 le pyhä Armos, että me oikiasa Uscosa,
 hywisä Tawoisa ja Opisa päiwäpäiwäldä
 caswaisim, ja lisännyisim. Ja että sinä
 meitä, meidän Wanhembam ja Estwaldam
 tänäpäin caikesta Synnistä, wahingosta ja
 caikesta pahudesta, armollisest warjella ja
 suojella tahdoisit, Amen.

Rauhan edestä.

Suo meille Rauha HERRa nyt, ja elin-
 aicanam auta: Eipä Maan pääll löy-
 tä fetän muut, cuis Rijdat asetta taita
 Paizi sinua yhtä.

Amen

Anna HERRa Rauha caikkille Maacumille, Onni ja Terwoeys ize cullengis Sädylle.

Rucoilcam.

S HERRa Jumala, jolda pyhäät halut, oikiat neuwot ja wanhurscat tydyt tulewat, anna sinun Palwelhoilles se Rauha, jota mailma ei anda taida, että meidän Sydämmem sinun Käskys ala annetut olisit, ja caikki Bihamiesten neuwot särje, että meidän Elämän sinun warjeluses alla lewosa olis, Jesuren Christuren meidän HERRam cautta, Amen.

Muita meitä walwoisam HERRa, kätke meitä matesam, että me walwoisimme Christuren cansa, ja rauhasa lepäisimme: sinun haldus HERRa Jumala minä annan minun Hengeni ja Sieluni, että's händä Christuresa, joca on meidän Elämän ja N. lösnousemisen, ijancaikkisesta cuolemasta warjelisit. Ja rucoilen, että sinä, joca totinen Walkeus olet, sinun Armos paisten minun pimiän sydämmeni sisälle wuodataisit, sinun rackan Poicas Jesuren Christuren meidän HERRam cautta, Amen.

Lupias Jumala racas Tainwallinen Isä, jonga Laupiudella ei yhtän loppua ole,
sinä

sinä joca olet kärsiwäinen, pitkämielinen, ja
 caieki pahat teot, ricoret ja Synnit, suurest
 armosta Satuwaisille, anderi annat. Me o-
 lemme (sen pahembi) tehnet syndiä meidän
 Isäim cansa, me olemme wäärin tehneet ja
 ollet Jumalattomat, ja sinun mieles rieko-
 net. Sinulle ainoalle olem me syndiä teh-
 neet, ja sinun edesäs pahoin tehnet, mutta
 älä muistele meidän endisiä pahoja tecojam,
 sillä me olemme sängen Biheljäiseri joutu-
 neet. Uuta meitä Jumala meidän Wapah-
 tajam, sinun Nimes Eunnian tähden, wa-
 pahda meitä ja anna meille caieki meidän
 syndim anderi, ja anna meille sinun Pyhän
 Henges armo parata meidän syndistä Elä-
 mätäm, ja saada sinun cansas iancaieksisen
 Elämän, sinun Poicas Jesuren Christuren
 meidän HERRam cautta, Amen.

HERRa hywästi siunatcon ja warjelo-
 con meitä, HERRa, walistacon
 Caswons meidän päällem, ja olcon
 meille armollinen, HERRa käändätön
 Caswons meidän puoleem, ja andacon
 meille iancaieksisen Rauhan! Ni-
 men Isän, ja Pojan, ja Pyhän
 Hengen, Amen.

STOCKHOLMS,

Prändätky, Peter Jör. Nyströmilda.

Christus Höglung.
Gehe. v. d. H. d. d. d.

